

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та національної безпеки

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності, та публічного управління

Силабус навчальної дисципліни “Економічна теорія”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Кількість кредитів – 6. Загальна кількість годин – 180. Рік підготовки, семестр – 1-й, 1-й. Компонент освітньої програми: обов’язкова. Цикл підготовки: загальний. Мова викладання: українська.
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Якобчук Валентина Павлівна
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/якобчук-валентина-павлівна/
Контактна інформація	Номер телефону: 0988705584 контактний E-mail: Valentyna.iakobchuk@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://10.0.2.12/course/view.php?id=996
Консультації	Онлайн консультації через доступні канали зв’язку, в т.ч. zoom (конференція 3143136835, пароль 2020), телефон, Viber, електронну пошту, тощо, за розкладом.

3. Анотація до дисципліни

Мета: набуття здобувачами знань щодо закономірностей прояву та механізмів регулювання соціально-економічних відносин в їх єдності і взаємодії з продуктивними силами та політичними, ідеологічними, соціальними інститутами суспільства.

Завдання вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців знань категорій, законів та проблематики сучасної економічної науки із врахуванням особливостей дій в умовах економічної системи України.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: соціально-економічні відносини у суспільстві та їх особливості у різних економічних системах; причинно-наслідкові зв'язки, які відображають економічні закони; основи виробництва, ефективного використання ресурсів; роль ринку та держави у цих процесах; особливості економічних відносин між державами, напрямки реформування соціально-економічних відносин в Україні;

вміти: орієнтуватися у суті фіскальної, грошово-кредитної та інвестиційної політики; визначати домінуючі напрями економіки України у різні періоди розвитку суспільства; обґрунтувати економічну доцільність прийняття проектних рішень.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	34 год.	10 год.
Лабораторні	36 год.	8 год.
Самостійна робота	110 год.	162 год.
Всього	180 год.	180 год.

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ <i>Змістовий модуль 1. Вступ до економічної теорії</i>				
1	T1	<i>Предмет і метод економічної теорії.</i> 1. Становлення та основні етапи розвитку економічної теорії. 2. Предмет економічної теорії та її функції. 3. Основні економічні категорії, принципи та закони. 4. Методологія пізнання економічних процесів.	12	12
2	T2	<i>Економічна система суспільства. Відносини власності.</i> 1. Сутність та структура економічної системи. 2. Періодизація економічного розвитку суспільства. 3. Типи економічних систем. 4. Власність у системі економічних відносин. Трансформація форм власності. 5. Результати інтелектуальної діяльності як специфічні	12	12

		об'єкти власності.		
3	T3	<i>Суспільне виробництво: фактори, результати, ефективність.</i> 1. Суть та структура суспільного виробництва. 2. Основні фактори суспільного виробництва. 3. Результат суспільного виробництва. Суспільний продукт. 4. Ефективність суспільного виробництва	12	12
3	T4	<i>Форми організації суспільного виробництва. Гроші та грошовий обіг.</i> 1. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. 2. Товар та його властивості. Закони розвитку товарного виробництва. 3. Суть та функції грошей. Закони грошового обігу. 4. Грошова система, її структурні елементи та основні типи. 5. Інфляція: причини виникнення, види, наслідки.	12	12
<i>Всього ЗМ I</i>			48	48
<i>Змістовий модуль 2. Мікроекономіка</i>				
5	T5	<i>Ринок: суть, функції, структура. Напрями формування ринкової інфраструктури.</i> 1. Сутність ринку, його функції та умови функціонування. 2. Структура ринку. 3. Ринкова інфраструктура. Біржова діяльність. 4. Ринок послуг.	14	14
6	T6	<i>Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення на ринку послуг.</i> 1. Попит та закон попиту. Нецінові детермінанти попиту. 2. Пропозиція та закон пропозиції. Нецінові детермінанти пропозиції. 3. Ринкова рівновага. 4. Ринкова ціна та ціноутворення на ринку послуг. 5. Роль держави в процесах ціноутворення на ринковій економіці.	12	12
7	T7	<i>Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Антимонопольна політика держави.</i> 1. Конкуренція, її суть та умови існування. Закон конкуренції. 2. Види економічної конкуренції. 3. Методи конкурентної боротьби. 4. Забезпечення конкурентоспроможності послуг та підприємства. 5. Монополія: причини виникнення, суть та основні види. 6. Антимонопольна політика держави.	12	12
8	T8	<i>Підприємництво і підприємство: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація</i> 1. Сутність підприємництва й умови його існування. 2. Підприємство: сутність, основні види та умови функціонування. 3. Капітал як основа підприємницької діяльності. Кругообіг і оборот капіталу. Капітал в сфері обігу. 4. Витрати виробництва, їх сутність та класифікація. Економічна роль прибутку.	12	12

		5. Управління підприємством та підприємницькою діяльністю в умовах невизначеності та ризику.		
			<i>Всього ЗМ 2</i>	52
МОДУЛЬ 2 МАКРО- ТА МЕГАЕКОНОМІКА				
<i>Змістовий модуль 3. Макроекономіка</i>				
9	T9	<i>Держава та її економічні функції.</i> 1. Сутність держави та її економічні функції. 2. Державне регулювання ринкової економіки. 3. Державна підтримка сільськогосподарського виробництва.	12	12
10	T10	<i>Національне виробництво і відтворення. Циклічність економічного розвитку.</i> 1. Суть, види та пропорції суспільного відтворення. Моделі кругообігу. 2. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники. 3. Циклічність економічного розвитку. Класифікація економічних циклів. 4. Нециклічні коливання економіки. 5. Економічне зростання: зміст, типи, чинники. Економічний розвиток.	12	12
T	T11	<i>Фінансова система та фіскальна політика.</i> 1. Сутність і структура фінансової системи. Організаційні основи її функціонування. 2. Державний бюджет. Доходи і видатки державного бюджету. 3. Податки і податкова система. 4. Фіскальна політика держави.	12	12
T	T12	<i>Кредитна система та монетарна політика.</i> 1. Економічна сутність, принципи і функції кредиту. 2. Основні форми кредиту. 3. Кредитна система та її структура. 4. Монетарна політика.	10	10
T	T13	<i>Система розподілу доходів та соціальна політика.</i> 1. Доходи: суть, види, джерела формування та механізм розподілу. 2. Ринок праці та особливості його функціонування. 3. Соціально-економічний зміст і форми прояву зайнятості. Безробіття, його види і наслідки. 4. Заробітна плата: суть, форми, системи. 5. Політика зайнятості та соціального захисту населення.	12	10
			<i>Всього ЗМ 3</i>	58
<i>Змістовий модуль 4. Світова економіка</i>				
T	T14	<i>Міжнародні економічні відносини та світове господарство.</i> 1. Передумови розвитку та структура світового господарства. 2. Суть та форми міжнародних економічних відносин. 3. Міжнародна торгівля і світовий ринок. 4. Міжнародні валютно-фінансові відносини та міжнародний рух капіталів. 5. Міжнародна міграція робочої сили. 6. Міжнародна кооперація та науково-технічне співробітництво. 7. Міжнародна міграція робочої сили.	10	12

		8. Міжнародне науково-технічне співробітництво.		
Т	Т15	Глобалізація економіки. Економічні аспекти вирішення глобальних проблем. 1. Глобалізація економіки: суть, ознаки та рівні. 2. Суперечності глобалізації. 3. Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем. 4. Шляхи вирішення глобальних проблем	12	10
		<i>Всього ЗМ 4</i>	22	22
		Разом:	180	180

ПРИМІТКА: За потреби зазначається коротка інформація щодо особливостей виконання практичної та самостійної складової навчальної дисципліни.

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Форми роботи: презентація, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, проектування бізнес-планів, проектів, проведення творчих заходів, використання мультимедійних комп'ютерних програм.

Групові форми роботи охоплюють тренування в парах без змін або зі зміною партнерів та в малих групах від трьох до п'яти учасників (сам. синхронне виконання вправ і т.п.).

Приклад розрахунку балів для екзамену / заліку

Поточний та періодичний контроль															Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів	
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4					Індивідуальне самостійне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5				Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5				Контрольна робота за змістовним модулем 3 – 5				Контрольна робота за змістовним модулем 4 – 5			10	40	100

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт (лабораторних, практичних тощо), передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з кожної навчальної дисципліни, з якої передбачено екзамен, обов'язково складається з оцінки поточного та/або періодичного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та/або періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач, про що вказує у робочій програмі навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю

здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче полішити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

5. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу у Поліському національному університеті здобувачі, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у Поліському національному університеті, Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Поліському національному університеті, Положення про си́лабус навчальної дисципліни Поліського національного університету, Положення про дистанційне навчання у Поліському національному університеті, Концепції розвитку інклюзивної освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання практичних завдань відбувається із дозволу лектора.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час тестування та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

За порушення академічної доброчесності студенти будуть притягнені до академічної відповідальності у відповідності до положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Поліського національного університету.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна

1. Економічна теорія : підручник / А. С. Гальчинський, П. С. Щенко. Київ : Вища шк., 2016. 503 с.
2. Економічна теорія : підручник / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2016. 448 с.
3. Економіка публічного сектору : підручник / В. П. Якобчук та ін. ; за заг. ред. В. П. Якобчук. Київ : Ліра-К, 2021. 496 с.
4. Економічна теорія : підручник / В. Д. Лагутін та ін. ; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.

5. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
6. Економічна теорія : навч. посіб. / В. П. Якобчук. 4-те вид., перероб. Київ : Ліра-К, 2020. 450 с.
7. Економічна теорія: політекономія : підручник / В. Д. Базилевич, В. М. Попов. 8-ме вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2012. 702 с.
8. Інструменти мікро- і макроекономіки в публічному управлінні : навч. посіб. / В. П. Якобчук та ін. ; за заг. ред. В. П. Якобчук. Київ : Ліра-К, 2021. 406 с.
9. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. В. Мочерний, О. А. Устенко. 4-те вид., стер. Київ : Академія, 2016. 502 с.
10. Основи економічної теорії : підручник / за ред. А. А. Чухна. Київ : Вища шк., 2015. 606 с.
11. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. Д. Дзюбик, О. С. Ривак. 3-те вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2014. 423 с.
12. Політична економія : навч. посіб. / за ред. Ю. І. Пилипенка. Дніпро : Нац. гірничий ун-т, 2014. 236 с.
13. Політична економія : навч. посіб. / М. С. Бріль та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.

Допоміжна

1. Бізнес-економіка : навч. посіб. / О. З. Ватаманюк. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 324 с.
2. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посіб. / З. Галушка, О. Лусте. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2021. 288 с.
3. Економічна теорія : підручник / В. Д. Лагутін та ін. ; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
4. Основи економічної теорії : навч. посіб. / С. В. Мочерний, О. А. Устенко. Київ : Академія, 2015. 504 с.
5. Політична економія : підручник / А. І. Щетинін. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
6. Відомості Верховної Ради України. Про власність : Закон України. 1991. № 20. Ст. 249.
7. Відомості Верховної Ради України. Про господарські товариства : Закон України. 1991. № 49. Ст. 682.
8. Відомості Верховної Ради України. Про підприємництво : Закон України. 1991. № 14. Ст. 84.

Електронні інформаційні ресурси

1. Освітній портал «Prometheus»
<https://prometheus.org.ua/>(<https://prometheus.org.ua/>).
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>(<http://www.nbuv.gov.ua/>). Доступ

до наукових публікацій з економіки, що можуть допомогти у вивченні економічної теорії.

3. Open Textbook Library

<https://open.umn.edu/opentextbooks>](<https://open.umn.edu/opentextbooks>). Велика колекція підручників з економіки англійською мовою, доступних безкоштовно.

4. Khan Academy – Economics <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/microeconomics>; <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/microeconomics>. Курси з мікроекономіки та макроекономіки, де пояснюються основи економічної теорії.

5. Coursera – Основи економіки (<https://www.coursera.org/courses?query=economics>). Різноманітні курси з економіки, які можуть бути цікавими для студентів, що вивчають економічну теорію.

6. Investopedia <https://www.investopedia.com/>](<https://www.investopedia.com/>). Пояснення економічних термінів і концепцій, що допоможе краще розуміти економічну теорію та її використання в бізнесі.

7. JSTOR. <https://www.jstor.org/>](<https://www.jstor.org/>) Бібліотека з науковими статтями, у тому числі з економічної теорії.

8. ResearchGate <https://www.researchgate.net/>. Дослідження та наукові статті з економіки, включаючи статті про економічну теорію.

Викладач _____

ЯКОБЧУК В. П.

Завідувач кафедри _____

ЯКОБЧУК В. П.